

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Феноменологія та герменевтика

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітня програма: «Філософія»

Спеціальність: 033 «Філософія»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Форма навчання – денна

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Феноменологія та герменевтика
Освітня програма	Філософія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс / семестр	Четвертий. Другий.
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Метою викладання дисципліни є пояснити студентам місце і роль феноменологічної та герменевтичної проблематики в контексті філософії, головні риси феноменологічної та герменевтичної методології, ознайомити з найбільш характерними зразками феноменологічно та герменевтично орієнтованих текстів (Е.Гусерля, М.Гайдегера, Ж.П.Сартра, А.Шюца, Б.Вальденфельса, Г.-Г.Гадамера, П.Рікера).

Завданнями дисципліни є: експлікувати провідні риси класичної (гусерлівської) феноменології та з'ясувати її зв'язок з позиціями наступників та послідовників, найважливіші вимоги феноменологічного методу; окреслити особливості застосування здобутків феноменології в соціальній теорії; проаналізувати еволюцію поняття герменевтики, взаємозв'язок її різновидів та найважливіші її риси як методу і теорії.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*: особливості феноменологічного та герменевтичного підходу до дійсності; риси феноменологічної та герменевтичної методологій; найважливіші поняття феноменології та герменевтики; суть зв'язків та відмінностей між головними феноменологічними та герменевтичними програмами у філософії ХХ ст.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен *вміти*: застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності, інтегрувати їх в інші галузі філософських досліджень; відрізняти феноменологічний та герменевтичний підходи до об'єкта філософського дослідження від інших підходів.

Компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

СК8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

Програмні результати навчання

РН2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.

РН6. Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії.

РН16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Становлення предмету феноменології	Розуміти поняття феноменології. Знати ознаки феноменологічного стилю мислення. Розуміти схему феноменологічного методу і феноменологічну модель свідомості.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
2.	Феноменологія на методологія	Розуміти зміст методологічного соліпсизму. Розуміти зміст феноменологічної редукції та знати її типи. Розуміти зміст феноменологічного конституювання.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
3.	Феноменологія на онтологія свідомості	Розуміти поняття феномену. Розуміти поняття інтенціональності. Розуміти, що таке «горизонт» у феноменології. Розрізняти і розуміти співвідношення актуальності та потенціальності. Розуміти зміст ноетико-ноематичної кореляції.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
4.	Феноменологія інтерсуб'єктивності	Розуміти поняття інтерсуб'єктивності. Знати, як відбувається конституювання Іншого в П'ятій з «Картезіанських медитацій». Знати риси Іншого у феноменологічній інтерпретації. Розуміти, які феноменології вважаються посткласичними. Знати, що таке респонзивна феноменологія Б.Вальденфельса. Знати, що таке феноменологічна соціологія А.Шюца.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
5.	Основні поняття філософської герменевтики	Знати історичні корені герменевтики. Знати герменевтичні ідеї Ф.Шляєрмахера та В.Дильтая. Розуміти, як з'являється філософська герменевтика та розуміти її зв'язок з феноменологією. Мати уявлення про Гайдегєрівський проект філософської герменевтики. Знати ключові поняття герменевтики Г.-Г.Гадамера. Мати уявлення про філософську герменевтику П.Рікера. Знати герменевтичний методологічний стандарт. Розуміти співвідношення розуміння та інтерпретації. Мати уявлення про герменевтичне коло, герменевтичну дугу.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	50

Тести	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальних робіт	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			10			10			10			10			10			50
Тести														50				50
Всього на тиждень			10			10			10			10		50	10			100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
Література: 1. Богачов А. Герменевтичний підхід у філософії. <i>Філософська думка</i>. 2013. № 5. С. 41–50. 2. Богачов А. Передісторія філософської герменевтики. <i>Наукові записки НаУКМА. Філософія та релігієзнавство</i>. 2000. Т.18. С.17–21. 3. Богачов А.Л. Філософська герменевтика. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Курс», 2006. 406 с. 4. Вальденфельс Б. Вступ до феноменології. Київ: «Альтерпрес», 2002. 176 с. 5. Вальденфельс Б. Топографія Чужого : студії до феноменології Чужого. Київ: ППС - 2002, 2004. 206 с. 6. Гурвіч А. Щодо інтенційності свідомості / Пер. з англ. А. Вахтеля. <i>Філософська думка</i>. 2015. № 5. С. 14–29. 7. Гусерль Е. Ідеї чистої феноменології і феноменологічної філософії. Книга перша. Загальний вступ до чистої феноменології / Пер. з нім. і коментарі В. Кебуладзе. Харків: Фоліо, 2020. 348 с. 8. Гусерль Е. Картезіанські медитації. Вступ до феноменології / пер. з нім. Андрій Вахтель. Київ: Темпора, 2021. 304 с. 9. Данканіч Р.І. Проблема методу у феноменології Е. Гуссерля. <i>Перспективи. Соціально-політичний журнал</i>. 2021. № 3. С. 12–17. 10. Добко Т. Основні засади феноменологічної концепції пізнання і питоми завдання феноменологічної епістемології. <i>Мультиверсум</i>. 2010. Вип. 10(98). С. 43–52. 11. Дубініна В. Обрії герменевтичного дискурсу: до методологічних засад філософської герменевтики. <i>Грані</i>. 2019. № 22 (5). С. 57–65. 12. Зубарєв О.С. Життєвий світ іншого та проблема його розуміння у феноменології А. Шюца. Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. 2014. Вип. 20. С.68–74. 13. Іванчук А. «Принцип принципів» та метод феноменології. <i>Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія»</i>. 2015. Вип. 17. С. 97–100. 14. Карівець І. Діалогічна і трансцендентальна інтерсуб'єктивність. <i>Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія»</i>. 2012. Вип. 11.	

С. 374–384.

15. Квіт С. Герменевтика стилю. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 143 с.
16. Квіт С.М. Основи герменевтики: Навч. посібник. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2003. 192 с.
17. Кебуладзе В. Критика емпіризму в творах Едмунда Гусерля «Логічні дослідження», «Філософія як строга наука» і «Перша філософія». *Sententiae*. 2011. XXV (№ 2). С. 120–132.
18. Кебуладзе В. Феноменологія досвіду. Київ: Дух і Лутера, 2011. 280 с.
19. Кунгурцева С.-О.О. Чуже як предмет респонзивної феноменології Бернгарда Вальденфельса. *Наукові записки НаУКМА. Філософія та релігієзнавство*. 2019. Т.4. С. 73–78.
20. Могдальова І., Фесенко А. Феномен Чужого у філософії Е. Гусерля. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Культурологія»*. 2013. Вип. 11. С. 119–124.
21. Синиця А.С. Концепт інтенціональності: феноменологічний та аналітичний виміри. *Вісник Дніпропетровського університету. Філософія*. 2012. Вип. 22 (2). № 9 (2). С. 3–7.
22. Феноменологічна філософія ХХ ст.: історія формування і вихідні ідеї: Конспект лекції для аспірантів та здобувачів наукового ступеня з дисципліни «Філософія» / Укл. Петрушенко В.Л. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 40 с.
23. Шюц А. Структури життєсвіту / Альфред Шюц, Томас Лукман. К.: Український центр духовної культури, 2004. 560 с.
24. Щербак С. І. Проблема інтерсуб'єктивності у феноменології Е. Гуссерля. *Практична філософія*. 2003. № 4 (10). С. 145–153.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства Вул. Т. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, Факультет психології, каб. 503, телефон: +380342596015; сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ ; електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Даниляк Ростислав Петрович
Контактна інформація викладача	rostyslav.danylyak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після

	пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається будь-який вид паління в приміщеннях університету, поява в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.
Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – написання есе на довільну тему в межах тематики дисципліни.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач

Даниляк Р.П.